

F. t. l. om hæftelse for børns erstatningsansvar

i forarbejderne beskrevet således, at det med mindre børns ansvar kan være vanskeligt at skelne mellem skade, der forvoldes med vilje, og skade, der skyldes tankeløshed.

Bestemmelsen indebærer, at en familieansvarsforsikring også dækker skader, som er forvoldt forsættligt, hvis skadevolderen er under 14 år på handlingstidspunktet. Dette gælder uanset karakteren af den ansvarspådragende handling og således også ved eksempelvis hærværk, som barnet ville ifalde et strafansvar for, hvis vedkommende havde været over den kriminelle lavalder.

Samspillet mellem erstatningsansvarsloven og forsikringsaftaleloven betyder, at et barns erstatningsansvar, som trods skadelidtes eventuelle forsikringsdækning opretholdes, fordi der er handlet forsættligt, jf. erstatningsansvarslovens § 19, stk. 2, nr. 1, er dækket af en eventuel familieansvarsforsikring, hvis barnet var under 14 år på handlingstidspunktet, jf. forsikringsaftalelovens § 19, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til udtalelsens side 17-20.

3. Fremmed ret

3.1. Norge

Efter norsk lovgivning skal børn og unge under 18 år erstatte de skader, som de forvolder forsættligt eller uagtsomt, for så vidt det findes rimeligt under hensyn til vedkommendes alder, den udviste adfærd, økonomiske evne og forholdene i øvrigt.

Lovgivningen indeholder endvidere en bestemmelse om forældres selvstændige ansvar for børns handlinger. Heraf følger, at forældre ifalder ansvar for skader forvoldt af børn under 18 år, hvis forældrene ikke har ført behørigt tilsyn med barnet eller den unge eller på anden måde ikke har foretaget det, der med rimelighed kan kræves for at hindre den pågældende i at forvolde skade.

Foruden dette selvstændige erstatningsansvar for forældrene, har norsk lovgivning siden 1960'erne som en kriminalpræventiv foranstaltning indeholdt en bestemmelse, hvorefter forældre hæfter for deres børns skadevoldende handlinger med indtil 5.000 norske kroner for hver skadevoldende handling, som et hjemmeboende barn under 18 år foretager.

Bestemmelsen pålægger ikke forældrene et objektivt ansvar i sædvanlig forstand, idet ansvaret er betinget af culpa hos det skadevoldende barn. Når der alligevel er tale om et skærpet ansvar for forældrene, skyldes det, at forældreansvaret efter bestemmelsen ikke forudsætter, at forældrene selv har handlet culpøst, eksempelvis ved at tilsidesætte en tilsynsforpligtelse. Forældrene er således ansvarlige for deres børns

culpøse handlinger eller undladelser, selv om de ikke selv kan bebrejdes noget.

Kommissionen bemærker, at der efter det oplyste kun findes én trykt retsafgørelse, hvor bestemmelsen har været brugt (tandskade på kammerat forvoldt uagtsomt af en 9-årig dreng), og at Barneombudet i Norge har oplyst, at man kun modtager få henvendelser om hæftelsesreglen.

Den henvises i øvrigt til udtalelsens side 22-26.

3.2. Sverige

Efter svensk lovgivning ifalder en skadevolder, der er under 18 år, erstatningsansvar for sin culpøse adfærd, idet der dog skal tages behørigt hensyn til vedkommendes alder og udvikling, handlingens beskaffenhed, foreliggende ansvarsforsikringer og andre økonomiske forhold samt omstændighederne i øvrigt.

Det følger endvidere, at forældremyndighedsindehaveren – med henblik på at hindre, at barnet forårsager skade på andre – skal sørge for, at barnet er under tilsyn. Forældrene hæfter således ikke for skader forvoldt af deres børn, men kan efter omstændighederne ifalde et selvstændigt culpaansvar som følge af manglende tilsyn.

Der henvises i øvrigt til udtalelsens side 26-29.

3.3. Finland

Finsk ret indeholder ikke særlige bestemmelser om forældres erstatningsansvar for børns skadevoldende handlinger. I lighed med retstilstanden i Danmark følger det af finsk retspraksis, at forældre og andre, der har tilsynspligt med barnet, på grundlag af en almindelig culporegel kan blive selvstændigt erstatningsansvarlige for skader, som barnet forvolder, hvis skaden er en følge af, at en tilsynspligt er tilsidesat.

Der henvises i øvrigt til udtalelsens side 29.

3.4. Storbritannien

Dømmes en person over den kriminelle lavalder (der i Storbritannien er 10 år) for en strafbar handling, kan retten ved en såkaldt »compensation order« beslutte, at den pågældende skal betale en erstatning på op til £ 5.000 til skadelidte i anledning af det strafbare forhold. Er den dømte under 18 år, er udgangspunktet imidlertid, at erstatningsansvaret ikke pålægges den dømte, men derimod dennes forældre eller værge. Retten fastsætter erstatningen til et beløb, der findes »passende« under hensyn til sagens omstændigheder.

Hvis et barn under 10 år begår en handling, der ville være strafbar, hvis barnet havde været over den kriminelle lavalder, eller hvis handlingen i øvrigt betragtes som »antisocial«, gælder ifølge en forsøgsordning i 10 lokalområder, at retten ved en såkaldt »parental com-